

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Пенсійна система України діє в умовах максимального фінансового напруження. Вона не забезпечує достатнього задоволення потреб пенсіонерів. В Україні законодавчо визначено основи запровадження обов'язкової накопичувальної пенсійної системи, проте ще не запроваджено перерахування до неї страхових внесків та не сформовано її організаційну інфраструктуру. Водночас ще не вдалося реалізувати всі можливості системи НПЗ. На протязі останніх років, замість комплексного реформування всієї пенсійної системи здійснюється лише однобоке нарощування ресурсів Пенсійного фонду, однак грошей у фонді не вистачає.

Зрілість системи НПЗ можна визначити за показниками розповсюдження послуг серед середніх та малих підприємств, а також фізичних осіб. За даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг найбільше укладено пенсійних контрактів НПФ саме з фізичними особами. Проте на сучасному етапі розвитку пенсійної системи, вони не являються визначальними пайовиками фондів, бо середня сума пенсійних внесків від фізичних осіб на один укладений контракт відчутно менша ніж від юридичних [1, с. 70].

Побудова ефективно функціонуючих НПФ в Україні являє собою створення нового механізму пенсійного забезпечення. Значущість цих фондів залежить від спроможності бути вагомим джерелом підтримки соціальних стандартів та одночасно засобом акумуляції внутрішніх інвестиційних ресурсів для збільшення темпів розвитку національної економіки. Однак, сприятливе

середовище для розвитку НПФ в Україні на даний час сформувалося ще не в повній мірі.

Перспективним напрямом вкладення коштів НПФ можуть стати об'єкти інфраструктури, в тому числі галузь житлово-комунального господарства. Водночас шляхами вдосконалення діяльності недержавних пенсійних фондів є: забезпечення можливості НПФ самостійно інвестувати накопичені пенсійні резерви; надання допомоги пенсіонерам у виборі недержавного пенсійного фонду шляхом створення незалежних фінансових бюро. Для НПФ оптимальною в умовах сучасного розвитку економіки є стратегія зменшення рівня державного регулювання. Так, мінімальне втручання держави в діяльність НПФ забезпечить як підвищення рентабельності інвестування активів, так і рівня виплат до внесків. Дана стратегія державного регулювання в умовах початкової стадії розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні є логічною, оскільки держава повинна в першу чергу стимулювати даний процес за відсутності об'єктів для контролю [2, с. 34].

Таким чином, вітчизняна система НПЗ, чи не основним досягненням якої є сформована інституційна інфраструктура, все ще знаходиться на стадії свого становлення. Разом з тим специфічні риси ринку НПФ яскраво проявляються вже сьогодні, зокрема: деформована структура ринку; географічна концентрація НПФ; розвиток НПФ переважно за рахунок корпоративного сегмента вкладників; значна диференціація НПФ за кількістю учасників та обсягом активів.

Для подальшої реалізації та розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні слід передусім встановити довіру населення до недержавних пенсійних фондів і до фінансових установ загалом. Крім того, впровадження недержавного пенсійного забезпечення має сенс тільки у випадку поступового підвищення рівня життя, збільшення рівня доходів, стабільного законодавства, податкового реформування.

Список літератури

1. Зубик С. П. Накопичувальне пенсійне забезпечення як фактор розвитку економіки. *Економіка України*. 2018. № 11-12. С. 71-81.

2. Сокурєнко О. А. Основні принципи пенсійного забезпечення в Україні. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія : Право*. 2020. Вип. 8. С. 33-36.